

Svećenik progovara o ratnom putu na Velebitu: “Moja zadaća je bila biti uz napadnute ljude” – don Tomislav Baričević

OBJAVLJENO 10. KOLOVOZA 2024. OD BORNA MARINIĆ

DATUM DOGAĐAJA: 1991. - 1995.

Bio je **21. srpnja 1953.** godine kada je u zadarskoj bolnici svijet ugledao **maleni Toma**. Odmah iz bolnice, jer je bilo vrijeme ljetne košnje po planinskim livadama, **majka Božica odnijela ga je na Velebit** gdje je u tim mjesecima obitelj Baričević boravila. Tek u jesen kada su se spustili kući u Jasenice Toma je kršten. Velebit je bio i ostao snažno utkan u njegov identitet tijekom godina i godina u kojima je Toma stasao i rastao, a i kasnije kada se zareadio za svećenika. **Velebit je bio njegov izbor u dobru i zlu**, u zlu u kojem bi mnogi rekli da na Velebitu Boga nije bilo. Bilo je to doba Domovinskog rata. S njima se don Tomislav ne bi složio.

***Rat je zlo**, pogotovo ako gledamo pokretače tog rata, ali zaštititi sebe, **zaštititi drugoga je dobro**. Ja mislim da je Boga, u ratu, više bilo na prvoj crti nego u pozadini. Dosta je pobožnosti s kojima se možemo skloniti od životnih odgovornosti no **ne možemo zlorabiti pobožnost da nam ona bude alibi kako ne bi činili ono što smo dužni činiti**. Kada je počeo rat neki su upisivali fakultete samo da ne bi morali u rat, a s druge strane znam dečke koji su prekidali studij kako bi u rat otišli.*

U to vrijeme **don Tomislav Baričević bio je župnik** u župama Starigrad-Paklenica, Tribanj-Krušćica i Seline. Ta podvelebitska mjesta našla su se sredinom rujna 1991. godine **na prvoj crti**, odmah nakon okupacije Maslenice, Jasenica i Rovanjске. Bilo je to teško vrijeme u kojem je don Tomislav, pored svega ostalog, brinuo o majci i ocu, koji su padom Jasenica otišli u progonstvo.

*Rat je za mene počeo 18. kolovoza 1991. kada su preko Jasenica ispaljene prve granate na maslenički most. U to vrijeme dolaze u moju župu **prognanici iz Baranje**. Nadali su se da će tu naći mir, ali 20-ak dana kasnije pale su Jasenice i odjednom je Starigrad bio izložen. Zanimljivo je da prije toga **žitelji Starigrada nisu shvaćali što je rat**. Brinuli su što im je propala sezona, a onda su preko noći i oni morali u progonstvo.*

Atmosfera je u mjestu tih dana postala sumorna, a osobito nakon što su preko Velebita pristigli i prognanici koji su se krajem rujna povukli iz **Svetog Roka, Lovinca i Ričica**. No i oni su otišli dalje prema Primorju.

*Život je u Starigradu je stao, nije više funkcionirala dostava potrepština. Tek karitativno. U pekari se mijesilo i peklo kruha koliko je bilo brašna i on se nije prodavao nego smo ga međusobno dijelili. Toliko je malo ljudi ostalo da smo bili kao obitelj. Nama je u to vrijeme orijentacija bio Gospić. **Ako se Gospić drži i Starigrad će izdržati, no ako Gospić padne sve je gotovo i mi do Karlobaga nemamo što tražiti.***

S vojnicima pred njihovom "bazom" Planinarskim domom Paklenica

Don Tomislavu najteže je padala osamljenost, a **jedino društvo u župi ustvari su mu postali vojnici** koji su na Velebitu držali prvu crtu obrane. Među njima posebno mjesto u srcu don Tome zauzimaju pripadnici **Planinske satnije Velebit** na čelu s **Jerkom Kiriginom**. Bili su to mahom ljudi iz Zagreba, alpinisti, speleolozi i gorski spašavatelji koji su odlučili dati svoj doprinos u obrani Hrvatske tamo gdje su njihova znanja i vještine najviše dolazile do izražaja – na Velebitu.

*Pamtim to kao danas **kada mi je Jerko prvi put stigao**. Prišao mi je, upoznali smo se i tada mi je rekao „**Od danas sam ja vaš župljanin**“. I meni tada ogranu sunce! Prvo što sam pomislio je da nismo ostavljeni i prepušteni vlastitoj nemoći! Znao je Jerko otići u Zagreb gdje mu je bila obitelj, imao je četvero djece. Jednom me odatle zvao telefonom pa mi je rekao „Dolazim ubrzo doma“. Znaš li što je bio njegov dom? Velebit.*

U **monografiji Planinske satnije Velebit**, autora Tomislava Šulja, pronalazimo mnogo fotografija don Tomislava, koji se nije ustručavao obući maskirnu uniformu i stati na prvu crtu, kao i svjedočanstvo dozapoVEDnika Planinske satnije **Ivana Hosta**:

Imali smo sjajnog svećenika, don Tomislava Baričevića, koji je bio melem za dušu, izniman čovjek i svećenik! Predlagalo se da se spuštamo dolje otići u crkvu na misu i ispovijed. **Don Tomislav ističe: „Ja svoje stado moram pratiti“.** Dolazio je na naše položaje i nedjeljom kako bi ispovijedao i održao misu. (...) No, najbitnije je naglasiti da je don Tomislav redovito dolazio. Prema gore imaš kaj četiri sata hoda, ali don Tomislav je govorio: „Ja ću doć!“. Časne sestre su nam uvijek spekle kolače, a on bi uvijek ponio rakijicu ili konjak, donio bi to dečkima na položaj kao znak pažnje. **Uvijek je bio sa nama, i ne samo u duhovnom smislu.**

Misa na Velebitu, Uskrs 1992.

Svoj angažman don Tomislav danas objašnjava idućim riječima:

Kada bi gore s njima bio ja koji s njima nisam morao biti to je njima bio **ogroman poticaj da opstanu**, da se ne daju. Nije to uvijek bilo lako. Mnogi su među njima imali predodžbu o svećeniku kao salonskom čovjeku, a onda kada su vidjeli da sam **s njima rame uz rame** i da sam spreman uskočiti i ponijeti im ranac ili bilo kako pomoći su se iznenadili. Bilo im je nepojmljivo da sam gore s njima. Nije mene gore nitko poslao, nisam bio s njima po dekretu. Zdrav razum mi je govorio da je u pitanju trenutak u kojem ne mogu biti sa strane. **To je bio trenutak kada nam se ukazala prilika da imamo svoju državu i nije bilo izmicanja.** Moja zadaća je bila biti uz napadnute ljude.

Ovaj razgovor **ne može proći bez prisjećanja na prognane Ličane** s kojima je također don Toma dijelio dobro i zlo, prijateljevao, smijao se i plakao za njihovim spaljenim domovima. Evo jedna „sličica“ i na tu temu:

Josip Vrkljan Jotan, njihov zapovjednik, jako hrabar čovjek, **molio me da mu posudim svoj fotoaparat.** Naravno posudio sam mu, htio je njime zabilježiti kadrove okupirane Like, Svetog Roka. Ono što me dirnulo je njegovo potpitanje: „Toma, a što ako ja poginem? **Kako ćemo za aparat?**“ On brine kako će on meni nadoknaditi štetu ako pogine i ne vrati se. Upitao sam ga ako je to tako riskantno čemu uopće ići? **Za mene je to oličenje hrvatskog vojnika.**

Josip Vrkljan Jotan i Jerko Kirigin snažno su obilježili don Tomin "ratni put"

Nerijetko je don Tomislav znao na Velebitu, prema željama vojnika, **ispovijedati ih ili održati misu**. Nije im to nije nametao, znajući da među vojnicima ima osoba raznih svjetonazora. Posebno pamti jednu situaciju iz Selina:

*Ne sjećam se točno koja je postrojba bila u pitanju, mislim da se radilo o protuoklopnom vodu. Svi su ih držali za dečke sklone alkoholu, malo udarene... **Oni su meni došli i prije jedne akcije me zamolili da ih ispovijedam.** Ja sam to protumačio da oni stvarno misle ozbiljno, da ako treba poginut će. Hvala Bogu iz te akcije su se vratili živi.*

Misa pred spiljom ispod prijevoja Buljma, skloništem Planinske satnije Velebit

Za mnoge moralne dileme i teška pitanja, koja se javljaju u ratu, **don Tomislav trudio se ponuditi odgovore:**

*Ja ne mogu nekom reći – „Trebaš ubiti!“ U ratu najbolje prođe onaj koji nije bio u iskušenju da ubije. Treba sve učiniti da do toga ne dođe. **Ubivši nekoga ti nisi ubio samo neprijatelja, ti si tako ubio i sebe.** Nosiš to na savjesti. Tko to može izliječiti?*

Takve, nevidljive, rane bilo je don Tomislavu jako teško liječiti.

***Lakše je onom koji pogine nego onome koji je uzrok pogibije.** Fra Bonaventura Duda je govorio – „Ako si i u krajnjoj situaciji probaj ne ubiti, probaj onesposobiti neprijatelja.“ No s druge strane je ta bezočnost neprijatelja... Rat je veliko zlo. Mi ga nismo htjeli. Ti dečki ga nisu htjeli. **Ja sam te dečke pokapao i dok sam živ braniti ću ih istinom.** Postoji li istina? Postoji. Ona je na križu.*

U operaciji „Maslenica“ hrvatske snage oslobodile su njegove Jasenice. **Toma u početku nije imao snage ući u selo**, odnosno ono što je od njega ostalo, znao je da je crkva srušena, znao je da njegovog doma više nema. Iz trećeg pokušaja uspio je, a ono što je vidio potpuno ga je slomilo. Nedugo nakon operacije „Maslenica“, u kolovozu 1993., premješten je za župnika u Sukošan. Odvajanje od prve velebitske crte teško mu je palo no **njegova veza s hrvatskim vojnicima bila je neraskidiva**. Nakon rata, kada je osnovan Vojni ordinarijat, od 1998. do 2004. bio je u službi vojnog kapelana. Svoje mladomisničko geslo **„Do smrti se bori za istinu i Gospodin će se boriti za tebe“** (Sirah 4,28) živi i dan danas kao župnik u Pridrazi. Velebit mu nije daleko, gleda ga svaki dan, a tu je i džip s kojim se često probija vrletima te mitske planine na kojoj je u ratu obranjena Republika Hrvatska.

NA OVOJ VISINI

Danas

dođoh na visinu Brda Svetoga

s najdubljim poštovanjem

za tebe upaliti svijeću

Svevišnjem reći

smiluj se

Tebi

palom za Domovinu
trudnom
u časnom obrambenom poslu
Tebi
nedostižnu u darivanju
na visini ovoga Brda
palim svijeću
i molim
smiluj se

don Tomislav Baričević, 5. kolovoza 1997.

Ovaj tekst je dio novinarskoga projekta „Ima li Boga na prvoj crti? – katolički svećenici u Domovinskom ratu, objavljen u sklopu programa poticanja novinarske izvrsnosti u 2024. godini Agencije za elektroničke medije. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena autora.

Borna Marinić [Edit profile](#)

Magistar sam povijesti. Radno iskustvo stjecao sam u Hrvatskom povijesnom muzeju i na Hrvatskoj radioteleviziji u emisiji TV Kalendar. Autor sam nekoliko knjiga i filmova na temu Domovinskog rata. Osnovao sam i uređujem Facebook stranicu Dogodilo se na današnji dan – Domovinski rat i portal Domovinskirat.hr. Također uređujem i vodim emisiju Domoljubne minute koja se svakog dana emitira na Hrvatskom katoličkom radiju te emisiju Sve za Hrvatsku i Novi valovi dobrote. Vlasnik sam obrta CroHis kojim promičem vrijednosti Domovinskog rata.

[Add Social Links](#)

[Settings](#)

Podijeli članak

OBJAVLJENO U AKTUALNO, HEROJI DOMOVINSKOG RATA, VAŽNI DOGAĐAJI

Important notice for administrators: The WordPress Popular Posts "classic" widget has been removed.

This widget has reached end-of-life as of version 7.0. Please go to **Appearance > Widgets > [Your Sidebar] > WordPress Popular Posts** for instructions on migrating your popular posts list to either the WordPress Popular Posts block or the wpp shortcode.

Prevedite na bilo koji jezik

Zahvaljujući našim pametnoj japa inovaciji, nijeda više nije "stranica"

NOVE OBJAVE

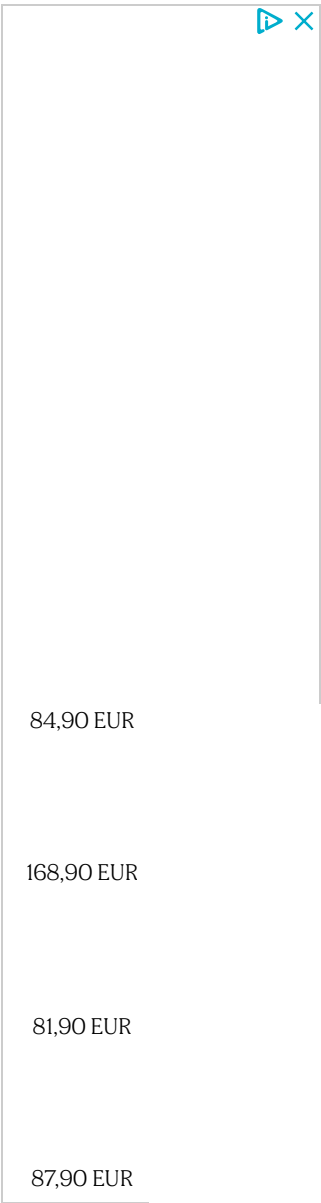
Zaštićeno: Membership + PROGRAM prosinac

Zaštićeno: Membership program prosinac

U Osijeku se '91. glava gubila i za vrijeme sprovida, a on ih je u jednom danu znao imati čak 12 – velečasni Josip Majdandžić

Ova odora posvećena je braniteljskom krvlju, a ono što krv posveti to trajno traje – velečasni Željko Volarić

“Kada smo čuli da Vukovar pada krenuli smo u napad” – oslobođen “Motel Trokut”

KATEGORIJE

Battles of the Homeland War

Heroes of the Homeland War

Important Events

Postrojbe u Domovinskom ratu

Važni događaji

Zločini u Domovinskom ratu

Bitke Domovinskog rata

Heroji Domovinskog rata

Military Units

Uncategorized

War Crimes of the Homeland War

DOMOVINSKIRAT.HR

ŽELITE ZNATI ŠTO SE DOGODILO NA DANAŠNJI DAN U DOMOVINSKOM RATU? PRIMAJTE NOVOSTI IZRAVNO NA E-POŠTU.

Klikni ovdje za prijavu

Created by Illiva Development